



ת"פ 27175/12/21 - עמי נועם נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה, יהוד-מונסון ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עתפ"ב 27175-12-21 נועם נ' ועדה מקומית לתכנון יהוד

מספר בקשה: 1

בפני כבוד השופטת אפרת פינק
המבקש
נגד
המשיבה
עמי נועם באמצעות ב"כ עו"ד עמרם דואני
הוועדה המקומית לתכנון ובניה, יהוד-מונסון ע"י ב"כ עו"ד
שרית קפלן

החלטה

לפניי בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על הכרעת דין וגזר דין של בית משפט השלום בפתח-תקווה (כבוד השופט נחום שטרנליכט), בתו"ב 55341-08-18, מיום 20.10.20 ומיום 5.10.21, בהתאמה.

מבוא

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של ביצוע עבודה אסורה במקרקעין, לפי סעיף 243(א) וסעיף 243(ג) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, וכן עבירה של שימוש במקרקעין הטעון היתר ללא היתר, לפי סעיף 243(ד) וסעיף 243(ו) לחוק התכנון והבניה.

לפי כתב האישום המתוקן, במקרקעין הידועים כגוש 6695, חלק מחלקה 212, ברחוב העצמאות 7-9, יהוד-מונסון, נבנו סככות בשטח כולל של 215 מ"ר, ללא היתר. לפי המיוחס, לפחות החל מיום 17.5.18, השתמש המבקש במקרקעין ובסככות למגוריו, והואיל ולא ניתן היתר לבניה ולשימוש, הרי שהשימוש אסור. עוד יוחס למבקש, כי במהלך חודש מאי 2018 התקין המבקש גדר איסורית באורך של 69 מ' לערך, התוחמת שטח של 1,230 מ"ר לערך, ללא היתר. לפי כתב האישום, המקרקעין הם בבעלות עיריית יהוד-מונסון והם מיועדים לדרך, בהתאם לתכנית ממ/865.

2. בהכרעת דינו של בית משפט השלום מיום 20.10.20, הורשע המבקש, תחת סעיפי החוק בהם הואשם, בעבירה של ביצוע עבודה אסורה במקרקעין, לפי סעיף 243(ב) לחוק התכנון והבניה, ובעבירה של שימוש אסור במקרקעין, לפי סעיף 243(ה) לחוק התכנון והבניה. בית משפט השלום קבע, כי לא עלה בידי התביעה להוכיח את כלל יסודות העבירה הנדרשים להשלמת העבירות לפי סעיף 243(ד) וסעיף 243(א) לחוק התכנון והבניה. התביעה לא הוכיחה כי המקרקעין מושא כתב האישום מיועדים בתכנית לאחת מהתכליות המפורטות בהגדרת "תשתיות לאומיות", בהתאם לסעיף 243(א)(1) לחוק, וזאת משלא הוגשה כראיה התכנית עצמה, המלמדת על ייעוד המקרקעין. עם זאת, נקבע כי הוכחו יסודות העבירה הנוספים. מכאן, ומשניתנה למבקש הזדמנות סבירה להתגונן, קבע בית המשפט, כי ניתן להרשיע את המבקש, חלק העבירות בהן הואשם, בעבירות לפי סעיף 243(ב) וסעיף 243(ה) לחוק התכנון והבניה.



בית המשפט קבע, כי בניית הסככות והגדר הייתה טעונה היתרים, ולא נטען כי התקבלו ההיתרים הנדרשים. מכאן קבע, כי בבניית הגדר המבקש ביצע עבירה של בניה אסורה, לפי סעיף 243(ב) לחוק, וכי בשימוש בסככות, ביצע המבקש עבירה של שימוש אסור, לפי סעיף 243(ה) לחוק.

3. בגזר דינו מיום 5.10.21, קבע בית משפט השלום, כי נוכח הפגיעה בערכים החברתיים ונסיבות ביצוע העבירות, לרבות השטח הנרחב ומשך התקופה המדוברת, מתחם הענישה ההולם כולל קנס הנע בין סכום של 17,000 ₪ ובין סכום של 23,000 ₪. בית המשפט נתן את דעתו לנסיבות המיוחדות של המבקש, לרבות בעיות הרפואיות, אחוזי הנכות לצמיתות שנקבעו לו, מגוריו עם בנו הקטין, והיעדרו של עבר פלילי, וגזר עליו קנס בסכום של 21,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו, צו הריסה, והפסקת שימוש, לצד התחייבות להימנע מביצוע עבירה.

4. המבקש הגיש ערעור הן על הכרעת דינו והן על גזר דינו של בית משפט השלום. לצד זאת, הגיש בקשה להארכת מועד להגשת הערעור.

טענות הצדדים בבקשה למתן ארכה להגשת הערעור

5. לטענת המבקש, האיחור בהגשת הערעור אינו רב, שכן מדובר באיחור של כשלושה שבועות בלבד. לטענתו, האיחור בהגשת הערעור נבע מחילוקי דעות בין המבקש ובא כוחו, בשל קושי כלכלי בתשלום שכר הטרחה. עוד טען, כי נוכח הימשכות ההליך, איחור של שלושה שבועות אינו פרק זמן משמעותי. כן ציין המבקש את מצבו הבריאותי כהצדקה להגשת הערעור באיחור. לטענת המבקש, סיכויי הערעור גבוהים לאור הסתירה המהותית בין קביעות בית המשפט קמא בהכרעת הדין ובין קביעותיו בגזר הדין.

כאן המקום להוסיף, כי הודעת הערעור כוללת, בין היתר, את הטענות הבאות: בית משפט השלום קבע בשגגה, כי המבקש הורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, בעוד שלפי הכרעת הדין, הורשע בעבירות שונות מאלו שיוחסו לו בכתב האישום; משקבע בית משפט השלום בהכרעת דינו, כי לא ניתן להרשיעו בעבירות מושא כתב האישום, היה עליו לזכותו מעבירות אלו; בניגוד להנחיות פרקליטות המדינה, לא צורף אישור המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה לעניין בתי מגורים ישנים - אישור, הנדרש לצורך הגשת כתב אישום בעבירות שימוש שאינן נוגדות תכנית. משלא הוגש אישור זה גם לא ניתן היה להרשיע את המבקש בעבירות בהן הורשע. ממילא, גם לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן, משלא התאפשר לו להעלות טענות בדבר אכיפה בררנית, וקו ההגנה התמקד בכך שלא בוצעו עבירות הנוגדות תכנית מתאר. כן נטען כי בית המשפט שגה בקבעו עונש המצוי ברף הגבוה של הענישה, ובכך שהורה על הריסת בית מגורים הקיים מאז שנות ה-50, לפני חקיקת חוק התכנון והבניה, ובניגוד לבתים אחרים באזור בעניינם לא ננקטו הליכים.

6. המשיבה טענה, לעומת זאת, כי מדובר באיחור בידוע, ולא בשל שגגה, ומשך האיחור הוא משמעותי. לטענתה, גם סיכויי הערעור אינם רבים. כן טענה, כי המבקש הורשע במעשים שיוחסו לו בכתב האישום, ובהכרעת הדין שונו מספרי הסעיפים בלבד. עוד טענה, כי כתב האישום לא דרש אישור מוקדם בהתאם להנחיות פרקליטות המדינה. לטענתה ההנחיות נוגעות להגשת כתב אישום בגין שימוש בבניה שהתיישנה ושתואמת את התכנית החלה על המקרקעין, אולם במקרה הנדון, השימוש לא תואם את התכנית החלה על המקרקעין.

דין והכרעה

7. לפי סעיף 199 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, התקופה להגשת ערעור היא 45



ימים מיום מתן פסק הדין. סעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי מסמיך את בית המשפט לאפשר ארכה להגשת הערעור.

8. בהחלטה אם לאפשר ארכה להגשת ערעור, על בית המשפט לקחת בחשבון את חשיבות הכלל בדבר סופיות הדין, ואת הצורך בשמירה על וודאות ויציבות המשפט, תוך ניהול יעיל של המערכת השיפוטית (בש"פ 2301/16 **שחאדה נ' מדינת ישראל** (22.3.16); ע"פ 4946/07 **מקלדה נ' מדינת ישראל** (19.2.09); ב"ש 230/86 **עצמון נ' מדינת ישראל**, מ(2) 352 (1986)).

9. אכן, בהליכים פליליים, להבדיל מהליכים אזרחיים, אין דרישה להצגת "טעמים מיוחדים" להצדקת מתן ארכה. אולם, בית המשפט לא יעתר לבקשת ארכה בלא הצגת "טעם ממשי המניח את הדעת" מטעם המבקש. בין היתר ישקול בית המשפט את משך האיחור, ההצדקות המוצגות לכך, וסיכויי הלכאוריים של הערעור (בש"פ 5988/06 **נגר נ' מדינת ישראל** (25.7.06); בש"פ 3480/06 **נגר נ' מדינת ישראל** (25.6.06); בש"פ 6843/21 **זברק נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה "ישובי הברון"** (9.11.21)).

10. לא השתכנעתי כי מתקיים במקרה הנדון טעם ממשי המניח את הדעת המצדיק לחרוג מהכלל בדבר סופיות הדין, ומכאן שאין מקום להיעתר לבקשה להארכת מועד להגשת הערעור.

11. הבקשה להארכת מועד להגשת ערעור הוגשה באיחור של 24 ימים. המדובר באיחור שאינו זניח כלל ועיקר (ראו: **עניין זברק**, לעיל; בש"פ 6125/09 **רבין נ' מדינת ישראל** (11.8.09); עפ"א 59404-12-20 **ח'טיב נ' ועדה מקומית לתכנון לב הגליל** (12.4.21)).

12. חילוקי דעות בין המבקש ובא כוחו לעניין שכר הטרחה אינם בגדר טעם ממשי המצדיק את האיחור, גם בהינתן מצבו הכלכלי והבריאותי של המבקש (בש"פ 524/11 **אשכנזי נ' מדינת ישראל** (17.4.11)). המבקש יכול היה לפנות ולבקש מינוי סניגור ציבורי (**עניין רבין**, לעיל) וככל שהעדיף להיות מיוצג על ידי בא כוחו, יכול היה, לכל הפחות, להגיש את הערעור במועד ללא נימוקים. גם לא תואר מצב בריאותי שיכול היה למנוע מהמבקש להגיש הערעור, בשלב ראשון, ללא ייצוג או ללא נימוקים, ולא הובהר כיצד ובאיזו מידה הושפעה יכולתו של המבקש להגיש הערעור במועד ממצבו הבריאותי (בש"פ 349/20 **ניסני נ' מדינת ישראל** (16.1.20)).

13. גם סיכויי הערעור אינם גבוהים כלל ועיקר, שכן המבקש כלל לא משיג על הקביעות בדבר אי חוקיות הבניה והשימוש. בית משפט השלום אמנם קבע, בפתיח לגזר דינו (סעיף 1), כי המבקש הורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, בעוד שהרשיעו בסעיפי חוק שונים מהמיוחס בכתב האישום. בכך נפלה טעות סופר. אולם, עיון בגזר הדין גופו מלמד, כי בית המשפט היה מודע לטענות שהועלו בהקשר זה ולסעיפים בהם הורשע המבקש, וקבע המתחם הרלוונטי לסעיפים אלו, וכן את העונש בתוך המתחם, בהתאם לנסיבות העניין. יתר על כן, הואיל ובית המשפט הרשיע את המבקש בעבירות חליפיות לעבירות בהן הואשם מלכתחילה, הרי שאין כל משמעות מעשית לטענה, כי היה עליו לזכות המבקש מסעיפי החוק בהם הואשם. כך או כך, כפי שקבע בית משפט השלום, ניתנה למבקש הזדמנות סבירה להתגונן, שכן בסופו של דבר, הורשע בעבירות שרוב רכיביהן זהים לעבירות בהן הואשם. עוד יש להוסיף, כי על פני הדברים, כתב האישום לא דרש מלכתחילה אישור מוקדם בהתאם להנחיות פרקליטות המדינה. יש לזכור גם בהקשר זה, את הרף הנדרש בהעלאת טענות בדבר אכיפה בררנית, וכידוע לא בנקל ייעתר בית המשפט לזכות נאשם, אך בשל טענה מסוג זה.

14. הנה כי כן, לא עלה בידי המערער להציג טעמים המניחים את הדעת להגשת הערעור באיחור של 24 ימים וסיכויי ערעורו אינם גבוהים. מכאן, שאין מקום להיעתר לבקשה להארכת מועד להגשת ערעור.



15. לאור כל האמור, הבקשה - נדחית.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו שבט תשפ"ב, 17 ינואר 2022, בהעדר
הצדדים.